

عنوان مقاله:

بازخوانی داستان شیخ صنعان

محل انتشار:

فصلنامه کاوش نامه زبان و ادبیات فارسی، دوره 9، شماره 16 (سال: 1387)

تعداد صفحات اصل مقاله: 35

نویسنده:

حیدر قلی زاده - استادیار دانشگاه تربیت معلم آذربایجان

خلاصه مقاله:

یک داستان منظوم عرفانی را عمدتاً از دو راه می توان تاویل کرد: ۱. بررسی لایه های زبانی و عناصر باژنما به عنوان عناصر رمزی ۲. بررسی هدف، غایت و درونمایه داستان. داستان شیخ صنعان مانند هر متن عرفانی، رمزی و شاعرانه از نظر زبانی دارای عناصر باژنماست؛ یعنی شاعر مصطلحات و الفاظی را به کار می برد و معنای معکوس آنها را از حیث ممدوح یا مذموم بودن اراده می کند مانند «خمرنوشی و زناربندی» در معنای ممدوح و «ایمان و مصحف خوانی و خرقه پوشی» در معنای مذموم. این داستان همچنین از حیث غایت و درونمایه داستانی نیز مبتنی بر یکی از مشهورترین موضوعات عرفانی یعنی «حرکت، سلوک و سفر روحانی و اسفار اربعه» است. هر چهار سفر عرفانی (۱. من الخلق الی الحق ۲. بالحق فی الحق ۳. من الحق الی الخلق بالحق ۴. بالحق فی الخلق) به طور کامل در داستان شیخ صنعان قابل تطبیق است.

کلمات کلیدی:

داستان شیخ صنعان، عطار، تاویل، عرفان، رمز (نماد)، باژنمایی

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/1734555>

